

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija na S. rem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " —
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah števil. 25.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Opombe k baron Dipauli-jevemu govoru v državnem zboru.

Z Dolenjskega, 27. aprila.

Obžalovati je, da se po naših listih ni priobčilo v korist pravične stvari, za katero se bori narodno-konservativna stranka in sploh pravi prijatelji naroda, bolj obširno ali najboljše ves oni znameniti govor, ki ga je imel konservativni poslanec tirolski baron Dipauli v 435. seji državnega zbora. To je bil vendar enkrat poslanec, ki je brez bojazni odkril rane, ki se ljudstvu že toliko časa prizadevajo! Ako tak govor nič ne koristi „navzgori in navzdol“, potem je pač žalostno; glejmo, da bo vsaj nam koristil pri bodočih volitvah, gradiiva za uspešno agitacijo nam obilno odpira. Kajti ni treba misliti, da se samo na Tirolskem tako godi, kakor je on popisal; tudi drugod je enakih komadov, samo zbrati treba gradivo terga izročiti ali kakemu uredništvu ali poslancu, da ga ob svojem času porabi. Kaj nam pomagajo tisti govori, ki le o „ferfasungi in frajhait“ mrgolč, in tiste neresničnosti, ki jih je n. pr. Dežman pri proračunu izustil? Ta renegat se s pathosom imenuje zastopnika Slovencev! Kako Vam dè to Dolenjci, ki ste ga preslepjeni poslali na Dunaj? Ali je eno Vaših teženj omenil, da bi se Vam kaj zlašalo, kedaj je odprl usta, da bi svojo obljubo o dolenjski železnici Vam dano spolnil? Ali ni vsemu nasprotoval in vse podiral, čez kar so narodni slovenski poslanci po pravici tožili? Se ve da njegovemu žepu se dobro godi, a ne tako ljudstvu, katero pravi, da on zastopa. Ko bi si Dipaulija vzel za zgled in poizvedoval želje

ljudstva, bi vse drugače moral govoriti in bi tudi lahko z enakimi dogodki zabaval svoje ustavoverne kolege, kakor jih je neljubo dregnil Dipauli.

Dobro se še spominjam, kako je v enem okrajnem glavarstvu na Dolenjskem kmalo po porodu naše zadnje „ferfasenge“ v vsaki vasi po več kmetovalcev dobilo plačilni nalog ali kazen, naj plačajo c. k. davkarji $\frac{1}{2}$, 1, 2, 3, 5 ali še več goldinarjev zavoljo premajhnih kolkov (štempeljnov) od prejšnjih pravn ali prepisov in drugih služabnih pisem. Na prvi ukaz v vasi X. nobeden ni plačal, ker ni vedel, ni razumel, zakaj in odkod ta kazen zdaj že po preteku več let, ker je takrat itak vse koleke plačal in prinesel, kolikor so rekli uradnijski gospodje ali notarji in advokati. Ali na to se ni oziralo. Drugi ukaz — rubež; tretji ukaz — eksekucija. Eksekutivni uradnik okrajnega glavarstva vspremetstvu žandarjev na prijazno vprašanje, zakaj bi se vendar in po kaki postavi moralo to plačati, ni vedel (ali ni hotel) ničesar odgovoriti, samo da to mora biti, da je zato on poslan. In tako je ljudstvo klelo in se srdilo, a eksekucija je dobila svoj denar, ker se z žandarji se ve ljudstvo ni hotelo spopasti. Nek posestnik, dobro vem, je imel plačati 1 gld., a po eksekuciji, ko so mu prešiča odgnali, je plačal 5 gld. in še za vino plačeval tistemu beriču, ki je svinčje zlicitiral, da ga je prignat zopet domu. In tako se je godilo po več vaseh. Koliko stroškov se je takrat prizadalo revnemu ljudstvu — in ali po pravici? Kakor Dipaulijev govor pojasnjuje — javalne. Kajti če logično mislimo, moramo zanikati, da bi kmetič plačeval za prenizke ko-

leke kazen (ali jih sploh doplačeval); je-li on kriv, da so bili prenizki? Bo-li on s svojimi žulji poravnal uradnikovo, notarjevo nevednost? kaj on vé, kolik štempelj mora biti pri tem ali onem službenem pismu! Kar se mu ukaže, to prinese. In če se sploh postavno sme zahtevati od osebe, ki ima kako javno pismo, doplačilo ali kazen, je enaka postava gotovo grozno neusmiljena, celo krivična. Podpisani uradnik, notar, advokat, — tak naj se kaznuje, če se je zmotil, ne pa nevedni kmet, ki je pri tem popolnoma nedolžen, kajti vsak se mora zanesti, da mu bodo dotični uradi vse v redu opravili, za to so ravnost postavljeni. Ali pa naj bi se sploh take kazni spregledale; saj priprostemu kmetu ni mogoče rekurirati, ker misli, da je vse dobro narejeno. In kdo mu plača zopet vse stroške za rekurze?

Drug slučaj. Znano je, da mora na novo nastavljeni uradnik, duhoven itd. od svojih službenih dohodkov nastopnino plačati, in to zračunijo dotične davkarje. In od dohodkov enakih služb, bi navadna pamet sklepala, se mora enako plačati. A od veliko duhovskih prijateljev se nam je pripovedovalo, da temu ni tako. Kaplanske službe so navadno fatirane z 210 gld. (redko krog 300 gld.). Od istega zneska se enemu naloži po 5, drugemu 7, ali 10, 12, 15, 17 ali 21 gld. Pri vseh plačilnih nalogih se navadno citira §. 5, 16 c, tarifni stavek 40 a. In vendar se za isti znesek enemu odloči 5, drugemu 10 itd. do 21 gl. plačati!! Ktere davkarije imajo prav, tiste, ki so nizko, ali tiste, ki so visoko odmerile procenete? Navadno novostavljeni kaplan plača, kar se mu naloži, ter se dalje za to ne briga. Ako se

Ljubljanske slike.

Pisatelj (pošta factus).

(Dalje.)

Za vse to trpljenje, za obilni trud, za vedni „mišji lov“ z državnim pravdnikom, sodnijo in raznimi drugimi c. k. uradi je pa vendar dobro plačan v denarji in po spoštovanji bralcev, je li? Oha! Počasi! Poprašaj v hranilnici po njegovi vložni knjižici, išči je pri njem domá, prašaj ga, če je že kdaj videl več državno obligacijo, če ima morda celó svojo hišo ali če si jo upa kupiti po tem, kar bipo letnih dohodkih prihranil sebi in svojim v 100 letih, prašaj ga, če ima za silo kaj zastaviti, če mu kdo posodi več ko 5 gld. na ime. Stavil bi, da se bo vsak branjevec s svojo kupčijo bolj pohvalil. — Tu toraj ni nič, do premoženja ali celó bogastva priti — če ga prej ni imel — ni prav nobenega upanja, morda pa vendar do časti? No, to je že bolje, dobrih znancev in prijateljev se ne manjka, tudi dobi sem ter tje, od tod in tam kako mazilo za svojo narodno srce v podobi pismenega pripoznanja ali celó drugačnega odlikovanja, kar

kaže, da si je s svojim trudom pridobil zaupanje bralcev. Toga toliko okrepča, da vključ obilnim sitnostim ne opeša, marveč ostane, kar je, z dušo in telesom, če mu je pri tem prav poginiti. Največe zadostenje mu je pa, če vidi kak sad svoje setve, če glas njegovega lista ni glas upijočega v puščavi, če mu toraj narod daje spričevalo, da ni na slabem, marveč na dobrem potu. Miru ne pozna, in ga tudi ne more poznati, za to že skrbi njegov nasprotnik, nemškutarski, liberalni ali judovski časnikar tu in drugje. Vredniške škarje mu ne služijo, tiskanega rokopisa skoro ni, vse mora biti pisano če ne z njegovim, pa z drugim peresom. Jezikov zná po več, in jih mora znati, kar se jih v šoli ni naučil, prisvojiti si jih more pozneje vsaj toliko, da razumi časnike in politične knjige in se ne dá lahko prodati v kakem evropskem jeziku. Dolgočasno mu življenje ni — še takrat ne, če se mu primeri, da mora za svoje grehe iti se pokoriti za par mesecev v samotno sobico na „Žabjek“. Kakor bi malokdo z njim menjal, tudi on ne mara menjati z nikomur, je že tako vraščen v svoje časnikarstvo, da bi ga ne popustil za še tako

lepo lahko in mastno službo ne, čeravno ob svojem peresu le životari. Od drugih ljudi se odlikuje še posebno po svojem majhnem spoštovanji zlatih zavratnikov in uradniških glav, ktere to dobro vedó in mu vračajo z enako mero, kar mu pa čisto malo ali celó nič preglavic ne dela. Pri vladi ne mara biti zapisan v zlato knjigo in res tudi ni, za besede od te strani ima slabo uho in še slabši spomin, ker se vedno bori s sedanjo sistemo. Še celó če njegov list ni političen, jej ne poje slave, marveč je le bolj mrzel za njo. Kedar bo vlada drugačna nego je zdaj, bo tudi on podpiral jo po svojih močeh, a ne bo mu treba spremeniti svojih načel.

Tako živi slovenski vrednik s svojim časnikom in ná-nj navezan, da ima le malo prostih ur ali celó dni, še ponoči ne more pustiti peresa pri miru. Ko ga več ne bo, ga bodo morda nekoliko časa pogrešali, morda bo celó dobil kak spominek na grob, a ko bo tega prerastla trava, bo tudi on pozabljen, če ni narodu zapustil družega, nego le goli list, ki mika le par dni, a potem gre pot vsega posvetnega.

ta komu visoka svota čudna zdi, da sam paragrafe pregleda ter preračuni sam, najde, da se mu je polovica ali dve tretjini preveč ukazalo; rekurira in res se mu nadavščina zmanjša do številke, od njega samega zračunjene. Tako se je n. pr. nekemu gospodu naložilo 21 gld. plačati, a on sam prebere citirane paragrafe in litere, zračuni vsega skupna 7 gld., rekurira in res se mu slednjič zadnja svota prizna. — Zgodi se tudi, da plača zahtevano prav odmerjeno nadavščino ter dobi saldirani ukaz nazaj. Čez več mesecev ali čez leto ga pa iznenadi ravno tista davkarja z novim plačilnim nalogom, da naj plača zopet povikšano nadavščino. In to povikšanje je dvakrat večje, kot prvič plačana svota. (N. pr. 6 gld. v prvič plačano, zaukaže se še 12 gld. doplačati). Človek skoro svojim očem ne verjame, kako bi se prej bila davkarja mogla zmotiti za celi dve tretjinki. Ako bi ne rekuriral, bi se obrisal za dotične forinte. Če rekurira, se mu doplačilo večidel spregleda.

Zdi se nam, da je baron Dipauli skoro enako početje prav imenoval finančnih organov nedostojno, nevredno. Občinstvo se zanaša in se mora zanašati na vestno izpeljevanje postav pri javnih organih. Čemu se potem stranke mučijo, čemu se jim prizadevajo brezpotrebni stroški in pisarenja? Zato se je finančni minister tako otepal Dipaulijevih strel v dveh sejah, a kakor se vidi, brez uspeha; Dipauli ni po zraku mahal, njegove besede so imele resnično podlago, govoril je ljudstvu iz srca kot pravi zastopnik.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 2. maja.

V **državnem zboru** je več poslancev napadalo ministra za poljedelstvo. On se je zagovarjal, pa ne preveč srečno. Možno najde na primer v ponarejanji vina nobene nevarnosti za vinorejce. Veliko bolj temeljito, ko minister, govorila sta o kmetijstvu tirolska poslanca Zallinger in Dipauli.

Če smemo verjeti poročilu „Deutsche Zeitung“, hočejo nekteri **jugoslovanski** rodoljubi sklicati shod, da bi poravnali prepir med Srbi in Hrvati, med katoliškimi in pravoslavni Jugoslavo. Mi o tem še nič ne vemo v Ljubljani. Pozdravili bi pa vsako po-

skušnjo, ki bi nameravala, poravnati ta odljudni in nepotrebn prepir med bratskima narodoma, če se sploh smejo Srbi in Hrvati za dva naroda smatrati.

Prisrčne besede, s katerimi se je zahvalil **cesar** za slavnosti, njemu na čast priredjene, najdejo povsod prijazen odmev. Celo tuje države zavidajo Avstrijo zavolj ljubezni, ki vlada tu med vladarjem in med narodi.

Na Dunaji je umrl **Miha Etienne**, lastnik in urednik „N. fr. Presse“, vsakako duhovit mož, le škoda, da s svojim listom ni vselej dobro vplival, in da ni vselej pravične stvari zagovarjal.

Slikarja **Makarta**, ki je naredil načrt za slavnostni spreved o priliki cesarjeve srebrne poroke, hočejo zvoliti za častnega meščana dunajskega.

Vnanje države.

Kakor smo že poročali, je bil izvoljen princ **Battenberg** za bolgarskega kneza. On je, kakor ime priča, nemške krvi, in biva zdaj v Berlinu, — samo slaba znamenja; vendar je v sorodu z ruskim cesarjem, in se je boril tudi zoper Turke v zadnji rusko-turški vojski. Po vsem tem tedaj ne more biti sovražnik Slovanov. V kratkem bomo že kaj slišali o njegovih nazorih; sicer je pa še le 22 let star, tedaj še ne more biti popolnoma samostojnega mišljenja, in je veliko ležeče na tem, kakošne bo imel na strani svetovalce.

Ruski car se je podal v Livadijo. Proti nihilistom se energično postopa. Če nihilizem izvira res iz pomanjkanja svobode, potem je čudno, da vruga z belceubom izganjajo, in svobodo še bolj krajšajo.

Jutri bi imeli **Rusi** izprazniti Bolgarijo in Rumelijo. Ali bo dobro, Rumelijo pustiti brez posadke? Najbrž bodo Rusi še tam ostali. Governer za Rumelijo še ni imenovan, najbrž bo Aleko paša.

Izvirni dopisi.

Z Golega, 27. aprila. (Obhajanje srebrne poroke na Golem in na hribu v cesarskem gozdu.) Srebrno poroko presvitlega cesarja Franc Jožefa in presvite cesarice Elizabete obhajali smo tudi pri nas tako veselo, da ta slovesnost starim in mladim gotovo ostane do smrti v spominu. Na večer pred praznikom radovalo se je na prekrasnem razgledu odprte

višave vse ljudstvo krog živahnih kresov nad gostim jekom slovesnega strela in odmevom veselega petja, katero se je gostilo na blizu in daleč med doneče zvonjenje. Po kratkem počitku napoči pričakovani dan srebrne poroke z zvonjenjem in strelom. Slovesne maše z zahvalnico vdeležilo se je vse ljudstvo. Po maši prične se za šolsko mladino pomenljivo opravilo. Postavi se na solnčni strani šole petero sadnih dreves, dvoje že bolj odraslih in troje mladih, vsako posvečeno enemu udu preslavne cesarjeve rodbine. Ta posebno izvoljeni kraj pa, kjer stoji sedaj živ spominek srebrne poroke presvitlega cesarja in cesarice, je ravno tisti rob golske ravnine, iz katerega se odpre veličasten razgled po vsi okolici ljubljanski in po gorenjskih snežnikih, — je ravno tisti rob golske višine, iz katerega se opazuje prekrasna barvorobna prikazen v megli, „gloria“ imenovana. Zarad te prednosti natorne lege krstila je srebrna poroka presvitlega cesarja iz posebne hvaležnosti ta rob: „Franc-Jožefovi tabor.“ Na Franc Jožefovem taboru toraj sedaj stoji golska šola, za katero so presvitli cesar darovali iz lastne blagajnice 300 gld., ob šoli pa stoji cesarjeva drevesa, dva stareja v par, troje mlajših pa iz srede uarih v vrsto eno za drugim. Med opraviлом prepevala se je cesarska pesem, po kateri mladina in nazoče ljudstvo navdušeno zapusté Franc Jožefovi tabor, ter se podajo vsak na svoj dom.

Na popoldanjo slovesnost dobila je povabilo vsa golska fara od velecejenega gospoda Janeza Bušek-a, nadlogarja izansko turjaške grajščine gospoda grofa M. Jožefa Auersperga na hrib v gozdu nad Poljanami v želimeljski dolini, kamor so bile povabljeni tudi vse druge sosedne fare in občinska starešinstva s svojimi zastopniki, pa tudi nekaj gospode iz Lašič in Ljubljane. Ako bi nihče ne bil videl priprav na tem hribu, ki je ta dan dobil ime: „Cesarski vrh“ („Kaiserhöhe“) in bližnji gozd okrog: „cesarski gozd“ („Kaiserwald“) — kdo bi bil na tem samotnem kraju kaj pričakoval. Šum zadnjih dni pričakovanja pa je obetal kaj posebnega, kar priprosto ljudstvo naše še nikdar videlo ni. In res se je tukaj vljudni gospod nadlogar pokazal mojstra na pravem mestu, kajti v dobrem tednu med vednim deževanjem toliko sveta poravnati in vrh hriba postaviti vse to, kar sedaj tukaj stoji, in s takim vspehom priskrbeti vse to, kar se je videlo in

Nemčurški vrednik (redactor rerum alienarum) spada prav za prav med krojače, ker ima s škarijami veliko več opraviti, kakor z glavo in peresom. Škarje so njegovo pravo orodje, s temi pobere in izstriže iz drugih nemških listov po povelji drugih ali po svojem okusu toliko, kolikor gré v njegov časnik. Pisanih rokopisov stavec od njega skoro ne dobi, vsaj niso vrednikovi, nego drugih ljudi. Njegovo pero ali svinčnik le list maši z drobnicami, do članka ali daljšega spisa se njegov duh nikdar ne povzdigne še posebno zato ne, ker je z nemškim jezikom v vednem boji, družega pa nobenega ne zna. List njegov je toraj primerno suhoparen in pust kakor trske, zato ima pa tudi tako malo naročnikov, da lahko vse z glave vé, komaj toliko jih je, kakor v letu dni, in še ti imajo list ne iz potrebe ali da bi jim bil všeč, nego iz drugih namenov. Vsega razen popravljalca in morda vrednika samega nobena živa duša ne prebere. Bolj živahen je le o posebnih prilikah, n. pr. o volitvah, o zasedanji deželnega zbora ali o kaki drugi nepričakovani dogodbi, pa ne po njegovem peresu, ampak po drugih, ki mu pri-

dejo na pomoč s cepci in svojo nemčurško kulturo. Drugač ima vedno pasje dneve in se živi s tujim blagom, katero prežveka in včasih s kakim neslanim pristavkom svoje lastne modrosti zarobi. Trdnih načel nima, nego služi gospodu, ki ga plačuje; če se sploh s čemod likuje, je to zagrizena mržnja do vsega, kar količkaj po narodnjaštvu, slovanstvu ali nepri- stranosti diši, ker je ali renegat ali pa k nam privandran tujec. Zato je zdaj prusak, potem lahón, mažaron, slednjič turčin, da je le zmiraj Slovincem nasproti, zato se nič ne sramuje danes hvaliti to, kar je včeraj grajal, ali grajati ono, kar je včeraj hvalil. Plačan je bolje, ko narodni vrednik, čeravno ima njegov list komaj tretjino naročnikov od slovenskega. Od kod? to sam najbolje vé. Pred državnim pravdnikom nima strahu, samotnih sobic na „Žabjeku“ se mu ni bati in res nobeden še ni pokusil „ričeta“. Saj pa revše tudi res ni nevarno državi, kako li bo n. pr. kalilo javni mir, ker se njegov list tiska k večjemu za par sto ljudi! O pravem poklicu, toraj tudi o pesniški in sploh pisateljski žili pri njem ni govorjenja, k večjemu jo ima v peti; saj pa tega tudi treba

ni, za vrednika nemškega ljubljanskega časnika je sposoben vsak človek, ki zna brati in nekoliko pisati, še celo potem, ko ni za nobeno drugo rabo več. Pesniška in pisateljska Vila ga ne pozna, kakor tudi on nje ne, in če je ob njegovi zibelki stalo kako žensko bitje, bila je to tista baba, ki hodi pod Rožnik sedet in pred ktere jezikom ni noben pošten človek varen; pisateljski boter pa mu je bil kak drvar z gorjačo. Škodljiv je razen tega že zato, ker se po njegovi krivdi toliko belega papirja onesnaži s tiskarskim črnilom, da potem ni za družega ko za tisti kot, kamor se človek sam zapira. Ima še razen tega več drugih obče škodljivih in slabih lastnosti, za katere vedó najbolje tisti, s katerimi se je bil seznanil. Posebno eden je v tem mojster in po pravici sme reči, da nobeden človek njemu ni nič dolžan. Slovenski navadno ne zna, zato se včasih hudo speče, kedar se spravi na odgovarjanje slovenskim časnikom, in si je pridobil že priimek, katerega bi se še največi hribovski „butelj“ z zaušnico branil. On pa se ga le otrese kakor polit pes vode, pa je dobro.

b.) Časnikarski pisatelj (literatus)

godilo, da je vse mlado in staro, učenost in priprosto čarobni raj v sredi gozda z vidno radostjo občudovalo, tega naj ne poskuša, komur ni dano.

Okoli 1/4 ure zbralo se je obilno ljudstvo ob cesti, in ko so se posamezni oddelki po ozki stezi kakor v procesiji pomikali proti vrhu, pozdravljalo nas je pogosto strelanje. Zadnji korak postavi nas vrh cesarskega hriba in dospeli smo iz temnega gozda v sredo prekrasno okinčanega mestnega vrta, skoraj bi rekli, mestne dvorane. Na širokem okrog poravnani svet, posut z belim peskom, zarobljen z zelenim mahom, ograjen z zelenimi venci, v krogu nasajena pomenljiva drevesa, katerih vsako časti svojo kronovino, kakor jo razodevajo različne barve posameznih vihrajočih zastav, v središču pa visok hrast s cesarsko zastavo, to ti je bila prava „arena“ pod milim nebom. Zunaj tega kroga na robu pripravljeno je bilo prostorno strelišče, zadej pa tri lahke lope, vse okinčane z zelenimi venci. Prišlo ljudstvo vstopi se v kolo, med njim tudi veliko število otrok, ki so vsi dobili v roke zastave, tako da so vihrale na sapi v polnem krogu. Slovesnost se prične v navzočnosti gospoda grofa Leona Auersperga z izvrstnim nagovorom, katerega je imel gospod Fr. Govekar, nadučitelj izanski. S srčnim in krepkim glasom razlagal je pomen slovesnosti, razkladal pomen posameznih dreves, v kratkem obrisu popisal je določo vladanja presvitlega cesarja in cesarice, povdarjal dobrote njunih radodarnih rok, in tako motiviral dolžnost našo vdeležiti se po moči vesele srebrne njune poroke. Kakor bi jo bil vsem nazočim iz srca vzel, izgovori gorečo željo, da bi mili Bog vseh napadov obvaroval in Avstriji še veliko let ohranil na vladarskem prestolu presvitlega cesarja in presvitlo cesarico in da bi blagoslov božji ohranil vladno hišo habsburško na vekel!

Vse ljudstvo trikrat povzdigne „živio!“ ter zapoje cesarsko himno z veliko navdušenostjo. Po končani himni možnarji neprenehoma pozdravljajo presvitlega jublanta in med slovesnim pokom prično se navadne veselice s petjem in napitnicami in prijazni pogovori. Za krepčanje trudnih nog in opešanih pevskih strun bilo je vse dobro priskrbljeno. Vsi otroci, ubožni in delalci, pri tem opraviu dobili so jedi in pijače zastonj. Na noč začne se novo gibanje in novo življenje. Med tem, ko so se

publicus). Temu però ni orodje, da bi si služil kruh z njim, vsaj edino od njega ne živi. Vendar je dvoje vrste: tak, ki piše po naročilu, toraj za denar, in tak, ki piše le, kedar mu pride dobra misel, toraj dobre volje in ne za plačo. Tukaj je že več peresne zmožnosti, vsaj pa nekaj tiste lastnosti, ki jo ima pes v nosu, da lovcu najde divjaščino in jo potem sledi ter prižene pred puško. Če piše za denar, se navadno ne skriva, dobrovoljec pa nerad stopi iz za grma, če prav tička vse že pozna na petji. Prvega dela niso tako dobra in popolna, da bi jih vrednik ne precejal in ne prerešataval; marsiktero celo ne gre v tisek, nego v koš; temu se tudi ni čuditi, ker dobra misel je nekaj, kar ni na prodaj. Bolji je s svojim peresom drugi, ker se spravi za pisateljsko mizo le tedaj, kedar mu je gradiva za pisanje toliko, da že kar iz njega kipi; treba je le spraviti na papir, kar ni posebno težko, če mu jezik ne dela zaprek. Koristna sta oba, tudi potrebna domačim in tujim listom, ker skrbita za to, da svet vedno vé kaj o Ljubljani in našem narodu, pa tudi Ljubljana in narod o svetu. (Dalje prih.)

po vsih hišah želimeljske doline luči prižigale za svečanost, veliko število lamp razsvetljuje prostore posvečenega hriba, umetni ognji spuščajo se kviško in bengalski ognji čarobno spreminjajo vesele obraze radovednih gledalcev. Pred odhodom poje se še cesarska pesem, ponavlja se napitnica Njih Veličanstvoma, in grofu Auerspergu in tako sklene z veselimi živio-klici slovesnost, ktera v pravem pomenu zasluži ime prve narodne slovesnosti za celo okolico našo.

In to prvo narodno slovesnost priskrbel nam je grof M. Jožef Žl. Auersperg. Ta slovesnost ostane nam nepozabljiva!

„Cesarski vrh“, na katerem se je tukaj obhajala prva narodna slovesnost, ne bo pozabljen nikdar več. Lega ob cesti želimeljske doline, primerna višava s prijaznim razgledom po dolini proti Ljubljani in proti Turjaku odpira tudi razgled na želimeljska in golska selišča bližnje okolice po hribih in na novo kočevsko cesto, ki gre od Turjaka proti Pijavi gorici; vse to dela cesarski vrh mikaven za vso okolico, ter vabi domače in tuje sokolce na nove veselice. In ker je ravno cesarski vrh lepo središče med turjaško in izansko grajsčino, bode gotovo vabil poletni čas pogostoma na družinske zabave.

V Zatičini 24. aprila. (Zaničevanje slovenske zastave.) Po vseh krajih mile nam Avstrije praznovala se je slovesno srebrna poroka našega presvitlega cesarja, kjer je bilo le mogoče, bila so poslopja okinčana s cesarskimi in domačimi zastavami in razsvetljena. Tudi zatiški narodnjaki, kakor tudi narodnjaki v okolici, skozi in skozi lojalni možje, hoteli so na večer pokazati, kako ljubijo in spoštujejo svojega cesarja in vso habsburško rodovino. V ta namen priskrbeli so tudi dve krasni slovenski zastavi, kateri naj bi na zatiškem gradu na strani cesarske zastave vihrali in svetu oznanovali vdanost in zvestobo slovenskega naroda do presvitlega cesarja. Ko so tukajšnji narodnjaki, ki stanujejo v gradu, ti zastavi na podstrešje prinesli, pridrvi zatiški davkar g. Lilegg na podstrešje in prepove to lepo znamenje lojalnosti rekoč: „Das geht nicht, tricolore werden sie nicht aufpflanzen, politik werden sie hier nicht treiben, das ist ein scandal, wir kais. beamten haben da zu sprechen, das ist ein aerarisches gebäude“. Ko ga na to neki gospod opomni, da so te zastave od našega presvitlega cesarja potrjene in smejo na vsacem poslopju vihrati, odreže se surovo: „Das geht mich gar nichts an!“ Kam smo prišli za božjo voljo! tedaj g. Lilegg se upa zoperstaviti takim naredbam, ki so od samega presvitlega cesarja potrjene! Da ne bi prišlo še do večjega škandala, kakor ga je g. davkar sam vzročil, se zastavi niste razobesili. Vendar so pa slovenske zastave vihrale na družih zatiških krajih.

Oglejmo si to dejanje gosp. Lilegga nekoliko bližnje. Naša zastava je od cesarja potrjena in se spoštuje povsod kot zastava kranjske dežele v malem, v občem pa kot zastava vsega slovenskega naroda. Za to ima pa tudi vihrati po vseh poslopjih, tudi po erarnih in to še tem bolj, ker moramo biti ne le samo lojalni cesarju, ampak tudi deželi, ki nas redi in živi. S tem brezobzirnim dejanjem g. davkar ni le očitno zaničeval slovensko zastavo, ampak tudi cesarsko naredbo. In sme pa li c. kr. uradnik zaničevati cesarske naredbe, to je drugo vprašanje. S tacim dejanjem kali on javni mir in seje nemir med ljudstvom. In res je bilo tukajšnje ljudstvo strašansko razburjeno in ga je bilo treba pomiriti, da ni prišlo do česa hujšega. Drugi dan bila je slovesnost v gradu.

Ta večer je sijajno dokazal, kje je inteligencija domal Pele so se po cesarski himni tudi „Naprej“ in marsiktere druge pesmi, ki so zatiškega davkarja prav zbadale in pokazale zavest našega ljudstva. Bilo je namreč tudi mnogo domačih fantov k veselici prišlo, ki so pokazali, kako ljubijo svojega cesarja in svoj narod. Ta večer je pač pokazal, koliko nas je še, ki nas ne bo nobena sila ugonobila! Ves večer je bil merodajen slovenski duh, slovenske pesmi so miloglasno donele po dvorani iz krepkih grl.

Iz Trebnjega, 26. aprila. Spomin sreberne poroke Njih Veličanstev presvitlega cesarja in milostljive cesarice se je tukaj obhajal jako slovesno. Že dan poprej ob 4. popoldne je pok možnarjev in slovesno zvonjenje naznanjalo, da se bliža imeniten praznik, dan vesele dogodbe za presvitlo rodovino cesarsko in za avstrijske narode — zvesto vdane svojemu vladarju.

Z mrakom ob Marijnem zvonjenji je pok možnarjev dal znamenje, da se ima nekaj nepričakovaneга zgoditi: Trebnje je bilo razsvetljeno in ta razsvetljava je bila v resnici lepa — brez pretiranja — veličastna, kajti od mitnice do pod Vinogorice postavili so odličnejši kakor priprosti siromaki lučice na svoja okna, da, ni ga bilo bajtarja, da bi vsaj svoje leščerbe z mize ne bil vzel, ter je na okno ne postavil; bil je v resnici ginljiv pogled; razni občutki obdajali so opazujočega to dogodbo. Na hišah premožnejših vihrale so cesarske in narodne zastave; tudi pomenljivi napisi videli so se tu pa tam. Posebno občudoval se je sicer že ponosni, takrat pa še razsvetljeni cerkveni zvonik, iz čegar višave so dvojne zastave vihrale, lučnice iz njega lin bengljale, ktere so se daleč daleč okrog kakor žarne pičice odsvitale v temni noči. Tudi cesarski grb s črkami F. E. je primerno naznanjal, komu ta svečanost velja.

Ni čuda tedaj, da je bilo veselje vsestransko; navdušenost je posebno povzdignila godbo, bengalični ogenj, kakor izpuščanje raketov. Živio-klicev ni bilo ne konca ne kraja, kateri so prihajali tem večji, ko so se tudi gore zasvetile, kjer so ljudje sami ob sebi kresove prižigali, le na pogled, kaj se v dolini godi, z bakljami na drevesa plezali, ter tako hribovci svojim dolincem in narobe veselje naznanjali.

Drugi dan, to je na sv. Jurija, pričela se je slovesnost ob 9. s slovesno sv. mašo, pri kateri je bilo dokaj zbranega vernega ljudstva, ki je gotovo prisrčno prosilo v svojih ponižnih molitvah, naj bi nam vsegamogočni Bog še dolgo ohranil in s pravo modrostjo napolnil in vedno vodil našega deželnega očeta in deželno mater, presvitla vladarja. Opoldne bili so otroci pogosteni, ko se jim je bil pomen slovesnosti primerno razložil; potem so bili otroci z godbo peljani na z maji in banderci jako okusno vreden kraj, kjer se je pričelo pravo otroško veselje z raznimi igrami. Dobrotljive roke so skrbele, da je tudi tukaj, dasi je bilo nad 300 otrok, vendar vsakrati nekaj dobil, ne le toliko, kolikor je tam potreboval, ampak nesel si je lahko še domu. Ta dan ostal bode še pozna leta neizbrisljiv v otročjih srcih. Takega veselja še niso nikdar imeli poprej, enacega pa tudi odraščeni še doživeli niso.

Neka blagodušna oseba je tudi darovala nekaj mernikov turšice, ktera se ima med odraščene srenjske uboge razdeliti, da se bodo tudi le-ti spominjali veselega dneva. Čast tedaj, komur čast! Trebanci so res storili po svoji moči vse, da je bil ta dan pravi praznik

ne le za mladino, ampak tudi odrasčene; pokazali so se pokorne in zveste Avstrijane, pa tudi poštenjini navdušene narodnjake, kakor še vselej.

Iz Trsta 30. aprila. Preteklo nedeljo je imela biti na travniku pri sv. Ivanu velika ljudska veselica v spomin cesarjeve srebrne poroke, toda dež je skazil načrt in veselica je odložena na prvo prihodnjo nedeljo, če bo lepo vreme.

Kakor je tudi „Slovenec“ prinesel, naši mestni očetje niso mogli izvoliti župana, ker noben kandidat ni dobil absolutne večine 28 glasov, ki je k temu potrebna, če prav so trikrat volili. Pri prvi volitvi so dobili: dr. d'Angeli (dosedanji župan) 26 gl., Dimmer 25 glas., dr. Bazzoni 1 gl.; 2. glasovnici ste bili prazni — skupaj 54 gl.; pričujočih pa je bilo le 53 svetovalcev! Pri drugem glasovanju so imeli: d'Angeli 25 gl., Dimmer 25 gl., Bazzoni 2 gl., prazen listek 1; pri tretjem glasovanju: d'Angeli 26, Dimmer 26, prazen listek 1. S tem se je pokazalo, da nobena stranka nema gotove večine, ker moške tako imenovane srednje stranke, to je oni šesteri, ki so bili priporočeni in voljeni v prvem razredu od obeh strank, niso zanesljivi. Lahoni — progresovci dolže tudi najveljavnejša svoja načelnika, bivša podpredsednika Hermeta in dr. Mojzesa Luzatto-ta, da sta glasovala za Dimmerja iz dobričarije, namreč vsled kompromisa z nasprotno avstrijsko stranko, po katerem bi Mojzes ostal podpredsednik. List „Cittadino“ je ostro pisal o Hermetu, na kar se je ta odpovedal začasnemu predsedništvu, ki ga je imel v zboru kot starosta. Pri tem razporu je prišlo marsikaj na dan o lahonskem gospodarstvu bivšega zbora in kakor kaže, bodo Lahoni sami svojega prvaka in mnogoletnega voditelja Hermeta vrgli med staro železo... Sicer sta Hermet in Luzatto že pri volitvi za zbor imela med izvoljenci četrtega razreda najmanj glasov. Sic transit gloria mundi! Ta teden bodo menda spet poskušali voliti župana; ali ga bodo mogli izvoliti in kateri bo ta, na to še sami ne vedo odgovora; vsakako pa bodo volitve predsedništva, odbora in odsekov pokazale, na katero stran se je zmaga nagnila.

Z Dunaja 28. aprila. Slavnostni spreved, ki so ga Dunajčanje napravili na čast cesarjeve srebrne poroke, bil je valčasten. Vtis je bil velikansk in je prekosil še nade. Lepota, dragocenost in umetnost so si roke podale. Veličasten je videti že nastop kacega zbora pri operi; pa tam je vsa obleka le videz, tukaj pa je nastopilo celo ljudstvo in to v istiniti dragocenosti, ki se je kazala v solnčni luči, ne pa pri slepilnih svetilnicah. Videlo se je, da je Dunaj še zmirom bogato mesto. Ne date mi prostora in nemam peresa za to, da bi vam mogel vse popisati. Vsak se je moral čuditi in razveseliti, da naša obrtnija in naša umetnost tolko premorete; vsak je dejal: „Kaj tacega se zamore le na Dunaji videti.“

Preobilica ljudi je sicer zakrivila marsikak za oko nevgoden nered, vendar se mora to voditeljem spreveda odpustiti, ker je reč čisto nova. Občinstvo se je jako lepo obnašalo, skrbelo je same za red, in vkljub tolikemu številu ljudstva se ni prigodila nesreča, samo dva konja sta se splašila.

Iz Bosne, 24. aprila. (Iz Glamoča v Livno in tukajšnji praznik.) Bližal se je konec sušca, vsak ga je željno pričakoval, vedeli smo namreč, da bomo rešeni tega žalostnega kraja. Zarad neprilичnega vremena se je pa zmenjava posadke še le 9. t. m. vršila. Omenjeni dan ob 7. uri zjutraj stal je bataljon za

odhod pripravljen; tu je prišlo mnogo prebivalcev mesta nas še, morebiti zadnjikrat, pozdravit. Prav hudo je bilo vsem, da se ločimo, kar navadili smo se skoz štiri mesece vsega, in dasiravno je vojak rad zapustil to mesto, vendar je bila ločitev nekako tužna. Prebivalci so sploh tarnali, da „tako dobrih ljudi neče biti više.“

Pot smo imeli eno najprijetnejših, kar potujemo po Bosni. Ali se je vsakemu tako dopadlo ko meni, ne vem, vendar ne eden ni tožil, da ga čevelj žuli ali noge bole itd., šel je vsak zdravih udov in veselega srca, to se je spoznalo iz vednega petja in vriska. Vreme je bilo prav spomladansko, drevje po večem v zelenji, hribi ne več s snegom pokriti, ob poti po dolini tik gore cvetele so že prve spomladanske rožice in nas vabile na trgatve; po zelenih tratah so pasli „čobani“ drobnico in piskali „pastirsko“, tudi kmet je že pridno obdeloval polje v svesti si, da sad njegovega truda ne bo več padal v turške brez dna vreče. Poleg tega nam je škrjanček v zraku krožil, tudi slavček več ni tožil prebivalcem gorje. Vrh vsega nam je vso pot še solnce ogrevalo trudne ude in pot, tako rekoč proti domovini, kdo se ne bi veselil!

Dospelši proti večeru v Livno vstanovani smo bili brž po hišah, ktere so vse bolj pripravne kot v Glamoči (tam namreč, ako si hotel zabiti žebelj v steno, moral si ga le tiščati, z udarcem porušilo bi se ti bilo pol stene).

Tu je vse bolj življenje, in že prvi dan si ga je v kljub trudu vsak želel okusiti. Zato je vsak poiskal gostilno, kjer se je dobilo dolgo zaželeno dobro pivo, okusna večerja itd. in krajcarjev, ki smo jih v Glamoči zaradi pomanjkanja vsega gori imenovanega pristradati morali, smo se znebili tukaj prav pošteno.

Tukajšnji prazniki so bili kaj živahni. V soboto popoldan ob 4½ uri pri vstajenji počilo je 24 topov, glasno pričaje varstvo tudi nad katoliškimi obredi. Pri prvem polku se je po vseh ulicah skoraj slišalo: „Živili!“ in enako pozdravljenje je trpelo ves čas streljanja, prišlo je pa le iz krščanskih ust; turčini so se umaknili v kot, ker so namreč slišali pesem, ki se je prvokrat pela 27. in 28. kimovca p. l. V nedeljo in ponedeljek je bila o samostanski cerkvi slovesna sv. maša, pri kateri se je še božja služba poveljevala z godbo in našim petjem, ktero se je ljudem, posebno pa gg. patrom prav dopadlo. Zato so bili pevci od imenovanih gospodov tudi povabljeni na potice in kupico vino. Tudi pritrkavalo se je, kar je bila posebna novica; škoda, da sta tako mala zvana, da se samo okoli cerkve slišita.

Druge navade o veliki noči so sploh našim podobne. Bročijo se pirhi, peko potice, se ve malo bolj po domače. „Štručanje“ je le v hišah navadno, ne okoli cerkve med mašo, ko pri nas doma. Pirhi se tudi dele, toda le podnevi, ne pozno v noč; ravno tako tudi potice, ktere pa iz hiše nesti bi bila zamera. Obiskovanje drug družega je občno, toda ne skrivaj, temuč očitno; pohajkovanje in vpije po krčmah pa čisto nič ni v modi, ljudje se vesele le okrog domačega ognjišča. Oblačijo se po svoji šegi v praznikih najlepše. Bolj premožne žene imajo pod vratom cekine in na prsih visi na verižici srebrna srcu podobna posoda, v kateri je shranjeno kadilo, blagoslovljena sol in še kak drugi spominek. Meščanke se od vnanjih ločijo po širokih z vsemi barvami pisanih hlačah (dimije) in dolgih do kolen visečih rokavih. Pokrivalo je sploh pri

moških in ženskih „fes“, rudeča kapica, ktero vnažni moški ovijejo s turbanom, mestne ženske pa pokrijejo s svilnim ali volnatim mnogo barvenim robcem. Vnažne ženske so pokrite z nekakimi „ahtobi“, kateri pa niso „engliš“, temuč domače delo.

Domače novice.

V Ljubljani 3. maja.

(Naša obravnava pred porotniki) bo 15. t. m. Naš zagovornik bo dr. Zarnik.

(Cerkvenik), ki je brez družine in zna kako rokodelstvo, zamore precej dobiti službo v Dolu (Lustthal) pri Ljubljani.

(Doktor filozofije) je postal Slovenec gosp. Ignacij Klemenčič, asistent v fizikalnem institutu na Graški univerzi. Promoviran je bil 30. aprila t. l.

— (Družba kmetijska) je od gosp. vitez Schneid-Treuenfeldskega, ki je družbo kranjsko na Dunaji ob priliki čestitanja vseh družeb avstrijskih z gospod grofom Barbotom zastopal, prejela sledeče poročilo:

„Danes, 22. dne aprila, popoldne ob 2½ uri se je vršilo slovesno čestitanje avstrijskih kmetijskih in pa gozdarskih družeb v hiši avstrijskega deželnega odbora. Nj. cesarska visokost svetli cesarjevič Rudolf je došel točno ob 2½ uri, od predsednika družbe kmetijske dunajske kneza Colloreda spremljan v dvorano, ki je bila polna zastopnikov vseh navedenih družtev in povabljenih gostov. Po kratkem nagovoru kneza Colloreda je slavnostni govor govoril grof Coronini, predsednik družbe kmetijske goriške in državni poslanec; večkratni dobro-klici pričujoč h zastopnikov so pritrjevali lepemu govoru Coroninijevemu. — Po končanem govoru je knez Colloredo prosil svetlega cesarjeviča, naj blagovoli, Nju veličanstvoma izročiti voščila avstrijskih kmetovalcev. Na to je svetli cesarjevič zboru odgovoril s povzdignjenim glasom. To je bil jako vzvišen moment, ko je mladi princ odlični zbor s toplo in pogumno besedo pozdravil in veselje razodel o tem, da mu je dano, Nju veličanstvoma izročiti voščila avstrijskih zastopnikov kmetijstva in gosdarstva, ter se zahvalil za ta mu predragi mandat. Navdušeni slava-klici so bili odgovor pričujočih na to objavo. Po vsem tem je svetli cesarjevič zapustil dvorano še enkrat zahvalivši se grofu Coronini-u za govor njegov.“

Razne reči.

— Razpisi učiteljskih služeb. Na Kranjskem. Na vadnici c. k. ženskega učiteljišča v Ljubljani mesto učiteljice. Prošnje c. k. dežel. šl. svetu do 31. maja. V šolskem okraji Nevomeškem. Na 1. razredni ljudski šoli v Hinjah učit. služba l. p. 450 gl. in stanovanje; krajnemu šl. svetu do 20. maja. V šolskem okraji Radovliškem. Na 2. razredni ljudski šoli v Bledu 2 učit. služba, l. p. 450 gl., kraj. šl. svetu do 5. maja.

Unija krojačev

na kongresnem trgu šte. 7 v hiši banke „Slovenije“,

priporoča se p. n. občinstvu in posebno čast. duhovščini za izdelovanje

obleke za gospode,

ter obeta jako fino delo, najmodernejšo fagono in cenó računanje.

Veliko vsakovrstnega blaga je z mirom v zalogi. (1)